

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	28-1/19-009602
Otsuse kuupäev	13.01.2020
Komisjoni koosseis	Esimees Jüri Aava, liikmed Merike Koppel ja Heli Pöder
Tarbija	
Kaupleja	Tartu Linnatransport, registrikood 77000967
Tarbija nõue	Hilinemistasu tagastamine
Asja läbivaatamise aeg	08.01.2020, kirjalik menetlus

Resolutsioon:

1. Jätta avaldus rahuldamata.

Kui vaidlevad pooled komisjoni otsusega ei nõustu, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud ja tarbija nõue:

06.06.2019 lõi tarbija konto Tartu rattaringluse 3 kuulise tasuta sõiduõiguse kasutamiseks.
03.09.2019 unustas Tarbija renditud ratta tööpäevaks seisma ja tagastas selle alles tööpäeva lõpus, (start time 09:01:51 - end time 16:22:19).

03.10.2019 oli Tartu Linnatransport võtnud Tarbija krediitkaardilt maha hilinemistasu 80.00 eurot.

Tarbija ei nõustu määratud hilinemistasuga ning leiab, et teenuse tasuta kasutamise perioodi jooksul on antud tasu liiast. Samuti ei andnud mobiilirakendus, millega ratast avada ühtegi märguannet, et ratta lubatud kasutusaeg hakkab lõppema. Tarbija on päris kindel, et kontot mobiilirakenduses registreerides, ei tulnud tal kinnitada kasutajaõigusi. Esimestel kuudel oli nende mobiilirakendusega ohtralt probleeme ning kasutajatele kuvati loetamatuid veateateid (programmikoodi) ning mobiilirakendus sulges ennast aegajalt ise (jooksis kokku). Kui palus GDPRi andmeid enda kohra, siis selgus, et ta on konto loonud 6. juunil ehk ta ei saanud kuidagi kinnitada kasutajanõudeid. Selle peale väitis Roman Meeksa, et oli oma varasemates kirjades eksinud kuupäevaga ning kasutajatingimused kehtestati alates 1. juunist. Tarbija nõudeks on hilinemistasu tühistamine.

Kaupleja vastuväited:

Kaupleja selgitab, et tarbija lõi kasutajakonto 6.juunil, st kaks päeva enne ametlikku Tartu rattaringluse käivitumist. Kasutajakonto loomisel tuli kinnitada kasutustingimustega nõustumist ning seda ka enne 8. juunit. Väide, et kasutajakontot sai luua ilma

kasutustingimustega nõustumist on aga väär. Kaupleja lisab, et pärast Tartu rattaringluse käivitumist on kasutustingimusi ühel korral muudetud, kuid muudatused ei puudutanud tasusid. Tartu Rattaringluse tasud on selle algusest peale olnud ühesugused, muutunud on kasutustingimuste peatükkide numeratsioon ning sellest lähtuvalt ka punktide numbrid, kus konkreetsest tasust jutt.

4. Tartu Rattaringluse kasutamise tasu

4.1. Jalgratta kasutustasu koosneb Tartu rattaringluse perioodipileti hinnast (p 4.2.) ja ühe sõidu eest makstavast kasutustasust (p 4.4.). Kehtiva Tartu linna bussi perioodipileti (tasuta sõidu õigus, 10, 30 või 90 päeva pilet) olemasolul ei ole vaja Tartu rattaringluse perioodipiletit osta.

4.2. Tartu rattaringluse perioodipiletite hinnad on järgmised:

4.2.1. aastapilet 30 eurot;

4.2.2. nädalapilet 10 eurot;

4.2.3. päevapilet 5 eurot.

4.3. Tartu rattaringluse perioodipileti kehtivusaeg algab perioodipileti ostmise hetkel.

4.4. Ühe sõidu hind Tartu rattaringluse perioodipileti või Tartu linna bussi perioodipileti olemasolul on järgmine:

4.4.1. esimene tund (kuni 60 minutit) tasuta;

4.4.2. kaks tundi (kuni 120 minutit) 1 euro;

4.4.3. kolm tundi (kuni 180 minutit) 2 eurot;

4.4.4. neli tundi (kuni 240 minutit) 3 eurot;

4.4.5. viis tundi (kuni 300 minutit) 4 eurot;

4.5. Kui jalgratas tagastatakse kasutusperioodi algusest rohkem kui viie tunni (rohkem kui 300 minuti) möödumisel, tuleb tasuda hilinemistasu 80 eurot.

4.6. Kasutustasu võetakse kasutajakontoga seotud krediitkaardilt jalgratta tagastamisel järgmiselt:

4.6.1. kui jalgratas tagastatakse enne 61. minutit, kasutustasu ei võeta;

4.6.2. kui jalgratas tagastatakse vahemikus 61-120 minutini, võetakse kasutustasu 1 euro;

4.6.3. kui jalgratas tagastatakse vahemikus 121-180 minutini, võetakse kasutustasu 2 eurot;

4.6.4. kui jalgratas tagastatakse vahemikus 181-240 minutini, võetakse kasutustasu 3 eurot;

4.6.5. kui jalgratas tagastatakse vahemikus 241-301 minutini, võetakse kasutustasu 4 eurot.

Kaupleja ütleb, et hilinemistasu võetakse kasutaja kasutajakontoga seotud krediitkaardilt, kui jalgratast ei ole tagastatud 301 minuti möödumisel kasutusperioodi algusest.

Antud juhul hilinemistasu 80 eurot ei ole oma olemuselt leppetrahv, vaid tegemist ongi tasuga juhuks, kui isik kasutab ühte jalgratast rohkem kui 5 tundi. Tasu on kõrge eelkõige seetõttu, et motiveerida kasutajaid parkima jalgrattaid dokkidesse, mida on Tartu linnas piisava tihedusega, kokku 69.

Tartu rattaringluse tasude kogumise süsteem on üles ehitatud selliselt, et perioodipileti ostmisel läheb perioodipileti hind isiku arvelduskontolt maha koheselt, tasud 1,2,3 ja 4 eurot võetakse isiku arvelduskontolt automaatselt pärast sõidu lõpetamist, kui arvelduskontol vajalik rahasumma olemas on. Hilinemistasu 80 eurot ning leppetrahv ja kahjunõue võetakse isiku arvelduskontolt aga hiljem, sest eelnevalt kontrollitakse vastava tasu või muu nõude esitamise aluseid.

Komisjoni põhjendus:

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Komisjonile esitatud tõenditest saab järeldada, et poolte õigussuhe põhineb üürilepingul.

VÕS § 271 järgi kohustub üürileandja üürilepinguga andma üürnikule kasutamiseks asja ja üürnik kohustub maksma üürileandjale selle eest üüri (kasutustasu).

Kaupleja kasutab teenuse osutamisel rattaringluse kasutustingimusi, mis on tüüptingimusteks VÕS § 35 tähenduses; arvestades rattaringluse olemust on tüüptingimused raamlepinguks igakordse sõidu alustamisega sõlmitavatele üürilepingutele.

Kaupleja tüüptingimuste 2. osa järgi tuleb rattaringluse kasutamiseks luua kasutajakonto veebilehel ratas.tartu.ee. Igakordse üürilepingu sõlmimine ja kasutustasu maksmine toimub kasutajakonto kaudu; seega on tegemist sidevahendi abil sõlmitava lepinguga (VÕS § 52 jj). Konto loomisel nõustub kasutaja tüüptingimustega.

Pooled vaidlevad selles, kas kaupleja selgitas tarbijale enne lepingu sõlmimist ratta igakordseks kasutamiseks antud tähtaja piiratust (kuni 5 tundi) ja hinna kujundamisega seonduvat või mitte.

VÕS § 54 järgi tuleb tarbijale lepingu sõlmimisele eelnevalt anda selgel ja arusaadaval viisil seaduses nõutav teave, sh lepingu eseme põhiomadused, lepingu eseme koguhind koos maksudega või hinna arvutamise viis ning kõik võimalikult lisanduvad kulud, mida tuleb kanda tarbijal, kestvuslepingu puhul ka lepingu tähtaeg.

Kaupleja on seisukohal, et kasutajatingimustes on selgelt väljendatud, et igakordse kasutusõiguse kestus sõltumata pileti valikust on maksimaalselt 5 tundi.

Komisjon leiab, et tarbija etteheited kauplejale ei ole põhjendatud. Nagu eelnevalt märgitud on igakordse kasutuslepingu sõlmimiseks vajalik kasutajakonto olemasolu. Kasutajakonto loomisel selgitab kaupleja tüüptingimuste kasutamist ja loob tarbijale võimaluse rattaringluse kasutustingimustega tutvumiseks. Konto loomise käigus kinnitab tarbija, et on tüüptingimustega tutvunud. Seega tuleb eeldada, et tarbija on tüüptingimuste kasutamisest ja nende sisust teadlik.

Tüüptingimuste 4. osas on selgitatud jalgratta kasutamise tasu kujunemist. Tüüptingimuste p 4.1 järgi koosneb põhitasu kahest komponendist, so 1) perioodipileti maksumusest ja 2) ühe sõidu eest makstavast kasutustasust. Perioodipilet on vajalik soetada juhul, kui kasutajal puudub Tartu linna bussi perioodipilet. Tarbija soetas päevapileti, millega maksis osa kasutustasust ja omandas õiguse kogu valitud perioodi kestel sõlmida jalgratta kasutamiseks lepinguid.

Tüüptingimuste 5. osas on selgitatud jalgratta kasutamise korda. Jalgratast on lubatud kasutada kuni viis tundi järjest (p 5.1). Igakordse kasutusperioodi kestust arvestatakse tunni täpsusega; arvesse läheb iga alustatud tund. Kasutaja võib pärast jalgratta tagastamist sama või uue jalgratta dokist lahti võtta, sel juhul algab uus kasutusperiood

(p 5.12.). Perioodipiletile lisanduva kasutustasuga seonduv on reguleeritud p-des 4.2 – 4.6. Kasutusperioodi ületamise korral rakendatava hilinemistasu kohaldamise tingimused sisalduvad p-des 4.5 ja 4.7.

VÕS § 334 järgi peab üürnik üüritud asja kokkulepitud aja tagastama; § 335 järgi on üürileandjal õigus nõuda üürnikult asja tagastamisega viivitamise korral lepingus kokkulepitud tasu. Vaidlust üüritud jalgratta tagastamisega viivitamise üle ei ole.

Eelnevat kokku võttes on komisjon seisukohal, et kaupleja tüüptingimustes on päevapileti ja kasutusperioodiga, samuti hilinemistasu rakendamisega seonduvat piisavalt ja arusaadavalt selgitatud. Tavalise tähelepanelikkuse juures on arusaadav, et igakordse kasutusperioodi kestus ei ole samatähenduslik perioodipileti tähtajaga. Sõltumata perioodipileti valikust on lubatav kasutuskorra kestus kuni 5 tundi. Kuivõrd tarbija tagastas üüritud jalgratta hilinemisega, oli kauplejal õigus kohaldada lepingus ettenähtud hilinemistasu. Tarbija nõue hilinemistasu tagastamises ei ole põhjendatud ja tuleb jätta rahuldamata.

Merike Koppel

allkirjastatud digitaalselt

Heli Pöder

allkirjastatud digitaalselt

Jüri Aava

allkirjastatud digitaalselt